

VANVIRÐILIGT

MYNDIR: ÁLVUR HARALDSEN

annað um teir trupulleikarnar, avvarðandi hava. Til dømis hava børn at sálarliga sjúkum størri lyndi at enda í misnýtslu og lógarbrotum eisini.

»Nógvum av hesum útreiðslum kundi samfelagið sloppið undan, um vit loftaðu sálarliga sjúkum í nóg góðari tíð«, sigur Bárður Persson.

»Vit hava tørv á at síggja tað samlaða talið. Vit hava tørv á at síggja veruligu ræðumyndina«, sigur hann. Í sínum skrivi kemur hann við einum nágreiniligum uppskoti um, hvussu samfelagið kann koma fleiri av trupulleikunum til lívs og harvið minka útreiðslurnar á økinum.

»Um vit lofta sálarsjúkum tíðliga, kunnu vit lættari viðgerða

sjúkuna, so hon ikki fær krøkt sínar eitrandi kløvur fastar í sálina og verður ólekilig. Tað snýr seg nevniliga um at lofta sjúklinginum, áðrenn hann verður so mikið sjúk, at hann ikki longur kann røkta sitt starv og sína familju», sigur Bárður Persson.

Hann heldur, at man átti at sett sálarfrøðingar í fólkkaskúlan at eygleitt næmingum í longu framhaldsdeildini. Eisini skjýtur hann upp, at vit senda eitt sálarheilsuspurnarblað til 5000 tilvildarlaga útvaldarar føroyingar yvir 15 ár.

»Á tann hátt kundi vit kanska fingið eina ábending um, hvussu veruliga støðan er og so kundu vit sett inn á ein munagóðan hátt«, sigur hann.

Kunning, fyribyrging, viðgerð

Fyri skjótt tveimum árum síðani fekk Bárður Persson staðfest depressión. Hóast lív hansara varð vent fullkomiliga á høvdið, er hann komin so mikið væl fyri seg, at hann nú hjálpur øðrum sálarsjúkum. Hann arbeidir álva tíð á Fountainhúsinum, og berjist enn fyri at fáa samfelagið at taka trupulleikan við sálarsjúkum í álvara.

»Hvussu skulu vit fáa ráð til at halda samfelagið koyrandi, um tann dagurin kemur, tá 15% av føroyingunum knappliga liggja við sálarsjúkum av ymiskum slagi og skulu hava almannaveiting, tí tey ikki fáa arbeitt?«, spyr hann og vísir á kanning hjá WHO sum

vísir, at talið av sálarsjúkum fer at vaksa skjótt komandi árin, um eitt stórt fyribyrgjandi arbeiði ikki verður sett í verk.

»Eg hevði ynskt, at man hevði sett eina rúgvu av pengum av beint nú til at kunna, fyribyrgja og viðgerða depressión og aðrar sálarsjúkur, so hetta ikki fer at drepa samfelagið hjá okkum, tá vit um nøkur ár verða noydd at gjalda fyri allar tær avleiðingarnar, sum sálarsjúkur kunnu elva til«, sigur Bárður Persson.

Mugu viðurkenna sálarsjúkurnar

Bárður Persson heldur, at samfelagið eigur eina stóra ábyrgd í at viðurkenna sálarsjúkurnar, og ikki minst tey sum bera tær. Fyrrenn

sálarsjúk verða viðurkend sum øll onnur sjúk, verður eingin broyting á økinum, óansæð hvussu nógvir pengar verða settir av, sigur hann.

»Vit hava vant okkum við, at sálarsjúk eru ein sosialur undirstættir. Vit hugsa, at tey hava altíð verið har, tey eiga at vera har og tey eiga at hava tað ringt. Vit tíma øgiliga illa at seta pengar av til tey, tí tað er ein sjálvfylgja í okkara verð, at vit hava hendan sosiala undirstættin. Tað er ringt at ímynda sær, at man skuldi farið og hugsað um fólk við krabbameini sum sosialan undirstætt. Um tey fara vit aldrin at hugsa, at tey bara eiga at vera sjúk«, sigur Bárður Persson.